

OBS: Denne transkripsjonen er laget av en automatisk teksttjeneste og kan derfor inneholde små feil.

00:00.000 --> 00:06.720

På skolen må elevene lese mange tekster som de kanskje ikke er så interesserte i i utgangspunktet.

00:07.280 --> 00:11.520

Hvordan kan læreren skape engasjement for lesing hos elevene?

00:22.160 --> 00:29.320

Teksten og læreren, det er tema i denne episoden av Engasjerende undervisning.

00:30.160 --> 00:32.760

Velkommen til deg, Oddny Judith Solheim.

00:32.760 --> 00:33.760

Tusen takk.

00:33.760 --> 00:36.560

Du er professor her ved Universitetet i Stavanger.

00:36.560 --> 00:42.560

Jeg heter Elisabeth Rongved, kommunikasjonsrådgiver ved Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger.

00:43.560 --> 00:50.480

Vi har nå kjørt igjennom to episoder, og vi har lagt litt bakgrunn både for engasjementsbegrepet,

00:50.480 --> 00:55.600

om forskjell på engasjement og motivasjon, og i forrige episode snakket vi en del om eleven.

00:55.920 --> 01:01.200

Hvis du ikke har hørt de episodene, kan det være litt lurt å høre dem før du hører denne.

01:02.000 --> 01:07.280

I dag har vi allerede snakket om at i Engasjerprosjektet, forskningsprosjektet Engasjer

01:07.280 --> 01:14.680

som du er leder for, Oddny, så har dere laget en modell, et samspill mellom eleven, læreren og teksten.

01:15.480 --> 01:18.680

Som er viktige komponenter når vi snakker om engasjement.

01:19.680 --> 01:26.480

I forrige episode snakket vi mye om eleven, og hva som motiverer elevene til å engasjere seg.

01:26.480 --> 01:33.880

Vi dro opp dette skildet mellom motivasjon som er grunner til å handle, mens engasjement handler om måten man gjør det på.

01:33.880 --> 01:42.080

Og hva som påvirker elevenes engasjement, og vi snakket om relevans, autonomi, tilhørighet og mestring.

01:42.280 --> 01:42.880

Ja.

01:44.080 --> 01:49.880

Men i dag skal vi videre til de to andre delene av modellen. Vi skal videre til teksten og til læreren.

01:50.680 --> 01:55.080

Veldig vesentlig. Vi begynner med teksten. Det er det mye av på skolen.

01:55.080 --> 02:02.480

Ja, og det som er kanskje litt viktig å si noe om på dette tidspunktet, det er jo at når vi snakker om tekster her,

02:02.480 --> 02:08.880

så handler det jo ofte om de tekstene de må lese, altså å si, eller tekster knyttet til fagstoff de skal lære.

02:09.880 --> 02:16.880

Og det er litt viktig å huske på, for veldig ofte snakker vi om motivasjon for lesing og alt,

02:16.880 --> 02:20.280

men så snakker vi jo ofte om når de velger selv hva de skal lese.

02:20.280 --> 02:23.880

Altså det de går i bokkassen eller til skolebiblioteket?

02:23.880 --> 02:32.880

Ja, når det handler om mengdelesing og å få de til å lese mye og bli interessert i å lese på egen hånd og på fritiden og sånne type ting.

02:32.880 --> 02:38.880

Og da kan man jo i mye større grad legge til rette for for eksempel personlig relevans som vi var så vidt inne på,

02:38.880 --> 02:43.880

at du kan velge et emne eller et tema som du er spesielt interessert i.

02:43.880 --> 02:50.880

Men når det handler om undervisningsstoff som skal læres, så er det jo ting de må igjennom uansett.

02:50.880 --> 02:58.880

Og en utfordring for oss som lærere, det er jo at vi må ta de igjennom masse stoff som de i utgangspunktet ikke er nødvendigvis så interessert i.

02:58.880 --> 03:08.880

Og det å dra disse prinsippene for hvordan du kan velge tekster og hvordan du kan legge til rette for engasjert tekstarbeid blir viktig, spesielt viktig.

03:08.880 --> 03:17.880

Hva gjør man da? Jeg ser for meg mange lærere som har læreboka og så har du digitale tekster av ymse kvalitet.

03:17.880 --> 03:25.880

Ja, det er faktisk interessant at du, i utgangspunktet skulle man kanskje tenkt at det ikke var så vanskelig,

03:25.880 --> 03:32.880

spesielt i gamle dager, holdt på å si, når man hadde et lærebok som i stor grad utgjorde de tekstene man brukte.

03:32.880 --> 03:41.880

Nå er det jo mange som ikke har lærebøker. Og man er i mye større grad på jakt etter tekster, enten det er på internett eller hvor det skal være.

03:41.880 --> 03:50.880

Og faktisk så er, når jeg snakker med lærere om engasjerende undervisning og kanskje spesielt engasjerende undervisning for det som strever med lesing,

03:50.880 --> 03:54.880

så er det de løfter frem som den største utfordringen faktisk å finne tekster.

03:54.880 --> 04:00.880

Hva slags tekster skal jeg bruke? Hvor skal jeg leite? Hvordan skal jeg velge?

04:00.880 --> 04:03.880

Å, da kommer jeg på det. Vi har jo ei Facebook-gruppe.

04:03.880 --> 04:05.880

Ja! Fortell!

04:05.880 --> 04:09.880

Ja, vi har jo lagd det i Facebook-gruppe som møter dette behovet.

04:09.880 --> 04:12.880

Og nå høres det ut som at dette er skikkelig innholdsmarkedsføring.

04:13.880 --> 04:21.880

Men det er ikke det. Den finnes og den er åpen for alle lærere. Og der deler jo lærere tekster selv.

04:21.880 --> 04:30.880

Det var jo din smarte idé, dine kollegaer, Oddny, som sa at vi må lærere få et sted hvor de kan finne tekster og hvor de kan tipse om tekster.

04:30.880 --> 04:36.880

Så hvis du går inn på engasjerende tekster, er det det den heter, gruppa?

04:36.880 --> 04:37.880

Jeg tror det.

04:37.880 --> 04:43.880

Vi kan legge det i notatene på denne podcasten. Så kan vi finne det.

04:43.880 --> 04:53.880

Ja, for det som er fint med den siden der, det er jo at der kommer jo helt konkrete eksempler på tekster som er brukt i tilknytning til bestemte temaer, for eksempel.

04:53.880 --> 04:56.880

Og hvordan de brukte den teksten på en måte som skapte engasjement.

04:56.880 --> 05:09.880

Og her ønsker vi jo at de som dere som hører på nå også, bruker den siden til å dele eksempler på tekster som dere har brukt og som engasjerte elevene, og hvordan dere jobbet med de.

05:09.880 --> 05:18.880

Og her er det jo, vi skal komme mer tilbake til tekster i en senere episode, så det her skal vi bare snakke litt kort om det.

05:19.880 --> 05:22.880

Men vi skal knytte det opp mot de begrepene vi var inne på tidligere.

05:22.880 --> 05:27.880

Det handler jo om å velge tekster for eksempel som har noe å by på.

05:27.880 --> 05:39.880

Og da er vi jo inn på det vi snakket om i starten av sendingen, men og i forrige episode, med både relevans, et problem, at det er noe å lure på, at de har noe å by på, at det er noe å diskutere.

05:40.880 --> 05:49.880

Sånn at det at det er noe å lure på, noe å diskutere, det er et godt tips for å finne en tekst som engasjerer.

05:49.880 --> 05:53.880

Da kommer jo gjerne dette problemet litt av seg selv, som vi også var inne på i forrige episode.

05:53.880 --> 06:07.880

Ja, og vi har jo en forsker her ved Universitetet i Stavanger som heter Margrethe Sønnerland, som har nettopp forsket på hvordan det å gi elevene tekster som selv ikke litteraturforskerne har et konkret svar på hva handler om.

06:08.880 --> 06:16.880

Og så kan man kanskje tenke at det er jo alt for vanskelig for ungdomsskoleelever å be de lese Kafka eller et eller annet sånt.

06:16.880 --> 06:24.880

Men som hun nettopp har sett, hvor stort engasjement det skaper når de står overfor en tekst som ikke er helt opplagt hvordan man skal tolke eller forstå.

06:24.880 --> 06:34.880

Ja, og den kan vi også legge ved. Så når du går inn i podcastleseren din og trykker på beskrivelsen av denne episoden, så finner du alle de, finner du lenke til alt det vi snakket om her.

06:34.880 --> 06:38.880

Så vi kan både legge ut facebookgruppa og forskning av Margrethe Sønnerland.

06:38.880 --> 06:46.880

Ja, og så det å ha noe å by på, et problem, noe å diskutere, og så er det dette med riktig vanskegrad som vi har vært litt inne på tidligere.

06:46.880 --> 06:56.880

Ikke for lett, men ikke for vanskelig. Og ikke minst dette med, eller man kan jo knytte det til når vi snakket om autonomi tidligere.

06:56.880 --> 07:08.880

For la oss noen si at du jobber med et tema, for eksempel samenes levesett. Og så er det en introduksjon til temaet i felles klasse og så videre.

07:08.880 --> 07:19.880

Hvis man da får mulighet til å velge å fordype seg i et av flere tema, at læreren for eksempel har med seg tre tekster som handler om tre ulike ting knyttet til samenes levesett,

07:19.880 --> 07:28.880

så gir det elevene en mulighet til å velge, ok, er jeg mest interessert i reindrift, er jeg mest interessert i joik, eller et eller annet annet.

07:28.880 --> 07:41.880

Og da får du muligheten til å velge noe som du opplever, eller du får en mulighet til å ta et valg, som i seg selv oppleves motiverende og kan gjøre at elevene engasjerer seg litt mer.

07:41.880 --> 07:49.880

Ja, og da leser du sannsynligvis den teksten, men med litt annen motivasjon i hvert fall enn hvis den bare lander på pulten din.

07:49.880 --> 07:55.880

Og det er liksom, når vi snakker om at det finnes noen sånne enkle tips, så er jo det et sånt tips.

07:55.880 --> 08:02.880

Det at du ikke har at elevene får velge mellom alle tekster i verden som potensielt sett handler om samenes levesett.

08:02.880 --> 08:09.880

At du slipper de helt fri på internett og ber de om å finne en tekst selv, for da risikerer du at teksten enten er alt for vanskelig, eller for lett, eller irrelevant,

08:09.880 --> 08:18.880

eller ikke så god. Men hvis du som lærer har valgt ut tre på forhånd, så vil de du ta med deg. Da har du et godt utgangspunkt.

08:18.880 --> 08:28.880

Og akkurat dette med teksten, det skal vi snakke veldig mye om senere. Vi er jo omgitt av kjempeflinke folk her på Lesesenteret,

08:28.880 --> 08:32.880

som kan det meste som er å kunne om godt tekstarbeid i klasserommet.

08:32.880 --> 08:45.880

Og jeg gleder meg til å høre hva de har på blokka, så vi skal dra inn i studio og trykke på play, og få de til å gi oss masse gode innsikter i tekstarbeid og engasjerende tekstundervisning,

08:45.880 --> 08:49.880

hvis det er et ord. Så det gleder jeg meg til.

08:49.880 --> 08:58.880

Men nå skal vi snakke mer om kanskje den aller viktigste komponenten, og det er selvfølgelig du som sitter og lytter, det er læreren.

08:59.880 --> 09:07.880

For den måten læren tenker på engasjement, og jobber med engasjement, så er det jo sånn at det ikke er revolusjonerende,

09:07.880 --> 09:12.880

det vi skal si nå, så vidt jeg har forstått det ordentlig, så er det fire ting som er viktige, sant?

09:12.880 --> 09:14.880

Ja, vi skal snakke om fire ting spesielt.

09:14.880 --> 09:17.880

Og det er ikke noe som ingen lærere har hørt om før.

09:17.880 --> 09:24.880

Nei, dette er kjent for alle dere som sitter og hører på, egentlig.

09:24.880 --> 09:30.880

Det vi skal gjøre, som kanskje er litt annerledes enn sånn som dere tenker på det vanlig,

09:30.880 --> 09:38.880

det er at vi skal løfte fram noen handlinger og noen ting man gjør i klasserommet, måter å snakke på, forventninger,

09:39.880 --> 09:47.880

og så skal vi knytte det til de fire begrepene som vi introduserte i forhold til elevene, hva elevene trenger å oppleve for å være indre motivert,

09:47.880 --> 09:55.880

altså hvordan de tingene vi som lærere gjør, møter elevenes behov for relevans, autonomi, tilhørighet og mestring.

09:55.880 --> 09:59.880

Ja, så kanskje bare oppfordre til å finne penn og papir?

09:59.880 --> 10:04.880

Hvis du er ved kjøkkenbordet, kanskje ikke gjør det hvis du kjører bil.

10:05.880 --> 10:10.880

Men den første, jeg har jo smuglest litt, gjort litt lekser her, og den første har jeg forstått,

10:10.880 --> 10:15.880

og det er dette med hvilke forventninger man har til elevene, for det har betydning.

10:15.880 --> 10:18.880

Ja, det har det.

10:20.880 --> 10:26.880

De forventningene vi har til elevene, de oppfatter de.

10:26.880 --> 10:35.880

Og de forventningene de oppfatter at vi har til dem, de påvirker hvor mye innsats de legger ned og deres engasjement.

10:35.880 --> 10:42.880

Og det er kanskje ikke alltid vi tenker like mye på hvordan vi signaliserer forventninger,

10:42.880 --> 10:47.880

og hvordan det kommer til uttrykk, og hva det gjør med elevene egentlig.

10:47.880 --> 10:55.880

Men det er viktig for dem, rett og slett fordi det påvirker elevenes engasjement og deres forestillinger om hva de kan få til.

10:56.880 --> 11:06.880

Men er det ikke slik at de fleste lærere går inn i klasserommet og har en sånn, dette får du til, til de fleste elevene sine?

11:06.880 --> 11:09.880

Det kan godt være at de sier det i alle fall.

11:09.880 --> 11:15.880

Men det som er så spesielt og spennende når det gjelder det med forventninger,

11:15.880 --> 11:20.880

det er at det kommer til uttrykk gjennom det vi sier, men også gjennom det vi gjør.

11:20.880 --> 11:30.880

Så en lærer som kommer inn i klasserommet, introduserer et nytt emne, og så spør han noen spørsmål til klassen sin,

11:30.880 --> 11:32.880

så kan du se for deg to ulike lærere.

11:32.880 --> 11:39.880

Den ene læreren, han har boken oppe, ber en elev svare, eleven svarer,

11:39.880 --> 11:43.880

og mens eleven svarer så lar læreren videre i boka og planlegger neste spørsmål,

11:43.880 --> 11:47.880

og når eleven er ferdig å snakke så ber han en ny elev om å si noe.

11:47.880 --> 11:51.880

Uten å respondere eller vise at han har hørt det eleven har sagt.

11:51.880 --> 11:56.880

Det signaliserer jo ikke at det var særlig interessant det eleven sa,

11:56.880 --> 12:01.880

eller at det er noe å bygge videre på, eller at den eleven har noe å by på.

12:01.880 --> 12:03.880

Det var bare en jobb som skulle gjøres.

12:03.880 --> 12:10.880

Men hvis den læreren stiller spørsmålet, har øyekontakt med eleven mens han svarer,

12:11.880 --> 12:17.880

viser at du lytter og gir en respons som bygger videre på det eleven sa,

12:17.880 --> 12:20.880

og kanskje til og med stiller et spørsmål til resten av klassen

12:20.880 --> 12:23.880

som bygger på det eleven spilte inn i samtalen.

12:23.880 --> 12:26.880

Da viser du både at du tror det har kommet noe spennende der,

12:26.880 --> 12:30.880

for du lytter, du har øyekontakt, du er interessert i det eleven sier,

12:30.880 --> 12:35.880

og du viser til de andre at her er det noe vi kan bygge videre på.

12:35.880 --> 12:38.880

Så du viser også til resten av klassen, og da til den eleven,

12:38.880 --> 12:40.880

at du har noe å by på.

12:40.880 --> 12:47.880

Kan man av og til måtte stille noen andre typer spørsmål enn du kanskje vanligvis gjør?

12:47.880 --> 12:49.880

Jeg ser for meg vanskelige spørsmål.

12:49.880 --> 12:53.880

Ja, og kanskje, det er et veldig godt poeng Elisabeth,

12:53.880 --> 12:57.880

at hvis du stiller et spørsmål som det er et helt opplagt svar på,

12:57.880 --> 12:59.880

som er et sånt type finnespørsmål,

12:59.880 --> 13:03.880

hvilken farge hadde bilen Knut kjørte, for eksempel,

13:03.880 --> 13:07.880

så er det jo ikke så mye, så er det jo et sånt rett,

13:07.880 --> 13:09.880

enten svarer du rett eller så svarer du galt.

13:09.880 --> 13:13.880

Men hvis du stiller et spørsmål som det går an å besvare på litt ulike måter,

13:13.880 --> 13:17.880

hvor det ikke er helt opplagt hva svaret var,

13:17.880 --> 13:23.880

så gir du mer rom for den eleven til å kunne bidra.

13:23.880 --> 13:28.880

Dette skal vi komme tilbake til i noen senere episoder,

13:28.880 --> 13:30.880

der man skal snakke spesielt om,

13:30.880 --> 13:34.880

blant annet det hvordan lærernes måte å stille spørsmål på

13:34.880 --> 13:38.880

åpner for elevens engasjement.

13:38.880 --> 13:41.880

Og dette med forventning, det snapper elevene opp

13:41.880 --> 13:44.880

på de merkeligste vis.

13:44.880 --> 13:47.880

Ja, og det er jo veldig interessant faktisk.

13:47.880 --> 13:52.880

Vi har jo blant annet en studie der elevene fikk se videoklipp

13:52.880 --> 13:55.880

av en lærer som snakket med ulike elever.

13:55.880 --> 13:59.880

Og de elevene hadde den læreren ulike forventninger til,

13:59.880 --> 14:01.880

høyere og lavere forventninger.

14:01.880 --> 14:05.880

Men det som var spesielt, det var at de elevene som så videoklippene,

14:05.880 --> 14:08.880

de kunne ikke det språket som læreren og elevene snakket,

14:08.880 --> 14:10.880

så de kunne ikke skjønne hva de sa,

14:10.880 --> 14:12.880

de kunne bare se på kroppsspråket til læreren.

14:12.880 --> 14:16.880

Og i alle tilfellene så kunne de, etter å ha sett de videoklippene,

14:16.880 --> 14:21.880

identifisere hvilke elever læreren hadde høye forventninger til,

14:21.880 --> 14:24.880

og hvilke elevene ikke hadde så høye forventninger til.

14:24.880 --> 14:29.880

Og det er jo bare rett og slett gjennom det non-verbale, sant?

14:29.880 --> 14:32.880

Så dette snapper de opp.

14:32.880 --> 14:38.880

Og når vi har forventninger til elevene, til hva de kan klare,

14:38.880 --> 14:40.880

og hvor motiverte de er for eksempel og sånt,

14:40.880 --> 14:43.880

så bygger jo det i noen grad på tidligere opplevelser, sant?

14:43.880 --> 14:46.880

Om vi har opplevd at de har vært motiverte tidligere,

14:46.880 --> 14:48.880

hva vi tror de kan,

14:48.880 --> 14:52.880

altså noen sånne meninger vi har gjort oss opp om elevene,

14:52.880 --> 14:55.880

som nok absolutt kan utfordres mye av innimellom

14:55.880 --> 14:58.880

Men i tillegg til det, så vet vi jo at det forventninger dannes av

14:58.880 --> 15:00.880
noen sånne mer generelle trekk.

15:00.880 --> 15:04.880
For eksempel at vi som lærere ofte har høyere forventninger

15:04.880 --> 15:07.880
til jenters leseferdighet enn til gutters.

15:07.880 --> 15:12.880
Og det påvirker hvilke oppgaver vi gir elevene,

15:12.880 --> 15:14.880
og hvilke spørsmål vi stiller elevene,

15:14.880 --> 15:16.880
tilbake igjen til denne typen spørsmål.

15:16.880 --> 15:19.880
Sånn at hvis du har lavere forventninger til en elevs leseferdighet,

15:19.880 --> 15:22.880
så kan det være at du spør bare sånne finne-spørsmål,

15:22.880 --> 15:25.880
der de kan finne svaret et konkret sted i teksten.

15:25.880 --> 15:29.880
Mens hvis du tenker at dette er en elev som du har høyere forventninger til,

15:29.880 --> 15:37.880
så bør du kanskje eleven reflektere rundt noe som ikke er helt gitt i teksten,

15:37.880 --> 15:41.880
eller introdusere tolknings spørsmål eller noe sånt,

15:41.880 --> 15:46.880
som viser at du har noen litt andre forventninger til hva den eleven kan klare for nå.

15:47.880 --> 15:50.880
Det melder seg mange spørsmål her, vi kan ikke gå inn i alle.

15:50.880 --> 15:56.880
Jeg tenker at det er sikkert mange som blir litt provosert av det vi sier nå.

15:56.880 --> 15:58.880
Tror du det? Ja, det er kanskje det.

15:58.880 --> 16:02.880
Men det som vi må ta innover oss, tenker jeg, det er jo at det som skjer,

16:02.880 --> 16:06.880
altså det vi gjør når vi har høyere forventninger til noen enn til noen andre,

16:06.880 --> 16:09.880
det er at de elevene vi har høyere forventninger til,

16:09.880 --> 16:13.880

de har større sannsynlighet for å oppleve mestring,

16:13.880 --> 16:16.880

fordi forskning viser at når vi har høyere forventninger,

16:16.880 --> 16:21.880

så gir vi mer faglig støtte, men også mer utfordrende oppgaver.

16:21.880 --> 16:24.880

Så vi gir disse oppgavene, så vi ligger i grensene av hva du kan mestre,

16:24.880 --> 16:26.880

og så gir vi nok hjelp til at de klarer det.

16:26.880 --> 16:30.880

Så når man har høyere forventninger, større sjans for å oppleve mestring,

16:30.880 --> 16:34.880

den der med at du fikk noe som var litt vanskelig, og så fikk du det til.

16:34.880 --> 16:37.880

Men også større sjans for å oppleve tilhørighet til det faglige fellesskapet,

16:37.880 --> 16:39.880

fordi du blir tatt på alvor,

16:39.880 --> 16:43.880

og blir invitert inn i det faglige fellesskapet av læreren din.

16:43.880 --> 16:46.880

Og større sjans for å oppleve autonomi,

16:46.880 --> 16:51.880

fordi læreren i større grad vil utfordre de elevene de har høye forventninger til,

16:51.880 --> 16:54.880

til å gi uttrykk for egne synspunkter og innspill.

16:54.880 --> 16:58.880

Så det er en god sirkel, i alle fall hos de elevene hvor dette har truffet,

16:58.880 --> 17:02.880

så er det å få med seg så mange som mulig inn i dette.

17:02.880 --> 17:04.880

Og dette skal vi igjen komme tilbake til.

17:04.880 --> 17:08.880

Og hvis dere har spørsmål og kommentarer, jeg får litt lyst til å si det nå,

17:08.880 --> 17:12.880

for jeg kjenner dette berører oss veldig, lærerhverdagen.

17:12.880 --> 17:15.880

Så hvis du så hører på og har lyst til å komme noen innspill,

17:15.880 --> 17:17.880
eller hva som helst, det er det vi sier,

17:17.880 --> 17:21.880
så send oss en mail på lesesenteret at uis.no.

17:21.880 --> 17:24.880
Så skal vi komme tilbake til det.

17:24.880 --> 17:28.880
Jeg har bare et sånn en liten ting på slutten som gjelder det med forventninger.

17:28.880 --> 17:31.880
For nå snakket jeg om forventninger, om hva de kan få til,

17:31.880 --> 17:34.880
og typen spørsmål og den typen ting.

17:34.880 --> 17:39.880
Men når vi snakker om engasjement, så snakker vi jo ofte om dette,

17:39.880 --> 17:43.880
at hvis du er engasjert og kommer til et problem,

17:43.880 --> 17:45.880
så prøver du ut ulike måter å løse det på.

17:45.880 --> 17:48.880
Det er ikke sånn at du prøver en bestemt framgangsmåte,

17:48.880 --> 17:51.880
og hvis den ikke virker, så lener du direkte tilbake.

17:51.880 --> 17:53.880
Det virker ikke.

17:53.880 --> 17:58.880
Hvis du er engasjert, så prøver du ut litt sånn ulike måter å løse problemet på.

17:58.880 --> 18:03.880
Og derfor er det viktig at vi også signaliserer forventninger til elevenes innsats.

18:03.880 --> 18:09.880
Ikke bare hva de kan få til, men at det er naturlig at ting kan bli litt vanskelig.

18:09.880 --> 18:12.880
At vi normaliserer at det å lære noen ganger er vanskelig.

18:12.880 --> 18:16.880
At man kanskje må prøve ulike framgangsmåter før man får det til.

18:16.880 --> 18:19.880
At det å gjøre feil ikke er et problem,

18:19.880 --> 18:22.880
men gir deg muligheten til å lære noe nytt.

18:22.880 --> 18:25.880

Så det handler liksom om å gjøre det der med at det å støte på problemer,

18:25.880 --> 18:29.880

det å finne løsninger på problemer, det er en naturlig del av det å lære.

18:29.880 --> 18:32.880

Og det er ikke alltid bare en dans på roser.

18:32.880 --> 18:38.880

Så er det er rett og slett å modellere ulike måter å arbeide på,

18:38.880 --> 18:41.880

ulike strategier og mange veier til målet.

18:41.880 --> 18:45.880

Absolutt, for nå er du rett på vei inn i neste område,

18:45.880 --> 18:48.880

som er det med modellering av strategier og arbeidsmåter.

18:48.880 --> 18:49.880

Ja.

18:51.880 --> 18:57.880

Og det har vi vært litt inne på i en tidligere episode også,

18:57.880 --> 19:02.880

at det er viktig at vi viser elevene ulike veier fram,

19:02.880 --> 19:05.880

ulike strategier for å løse et problem.

19:05.880 --> 19:08.880

Slik at de nettopp kan velge å være engasjerte.

19:08.880 --> 19:11.880

For det er litt sånn at vi kan ikke sitte og forvente at

19:11.880 --> 19:18.880

elevene skal være utholdende, prøve ut ulike måter å løse et problem på,

19:18.880 --> 19:22.880

eller jobbe med teksten på måter som gjør at de skjønner den bedre,

19:22.880 --> 19:26.880

hvis ikke vi har lært dem hvordan de kan lese tekster for å forstå bedre.

19:26.880 --> 19:30.880

Da er vi inne på undervisning i lesestrategier og læringsstrategier, for eksempel.

19:30.880 --> 19:33.880

Hvordan er det lurt å oppsummere? Hvor tid er det lurt å oppsummere?

19:33.880 --> 19:35.880

Hvorfor oppsummerer du?

19:35.880 --> 19:39.880

For da kan du sjekke om du har skjønt det som har skjedd så langt i teksten,

19:39.880 --> 19:41.880

eller om du har fått med deg det viktigste.

19:41.880 --> 19:45.880

Her er modellering av hvordan man faktisk går fram viktig,

19:45.880 --> 19:49.880

at vi viser dem helt konkret hvordan vi gjør disse tingene.

19:50.880 --> 19:52.880

Og så, etter vi har gjort det,

19:52.880 --> 19:57.880

da trenger de også å oppleve at det nytte rett og slett hjelper dem å oppdage

19:57.880 --> 20:01.880

hva de gjorde når de fikk det til, og sette ord på det.

20:01.880 --> 20:05.880

Sånn at du på en måte tar dem på fersken i å gjøre noe lurt.

20:05.880 --> 20:12.880

Og si sånn, hei, nå så jeg at dere hadde litt sånn ulik forståelse av

20:12.880 --> 20:15.880

hva den teksten handler om, og så gikk dere tilbake igjen

20:15.880 --> 20:17.880

og leste det på ny, og diskuterte det en gang til,

20:17.880 --> 20:20.880

og da fant dere ut av hvordan det egentlig hang sammen.

20:21.880 --> 20:25.880

Sånn det å catche de på fersken, catche på fersken,

20:25.880 --> 20:28.880

det var ganske litt smør på flekk,

20:28.880 --> 20:33.880

men hjelpe elevene rett og slett å oppdage

20:33.880 --> 20:37.880

hva de gjør når de lykkes, og sette ord på hva de gjorde.

20:37.880 --> 20:41.880

Ja, sikkert noen som fort kan bli glemt,

20:41.880 --> 20:43.880

selv om man vet at man skal det.

20:43.880 --> 20:46.880

Ja, og her er vi jo litt inne på det neste punktet,

20:46.880 --> 20:48.880
som handler om tilbakemeldinger,

20:48.880 --> 20:50.880
og læringsfremmende tilbakemeldinger.

20:50.880 --> 20:52.880
Ja, det er punkt tre.

20:52.880 --> 20:55.880
Så skal vi ta en recap til forventningene,

20:55.880 --> 20:58.880
modeller strategier og arbeidsmåter,

20:58.880 --> 21:00.880
og så tilbakemeldingen du gir.

21:00.880 --> 21:02.880
Fortell om det.

21:02.880 --> 21:04.880
For nå sa jeg jo akkurat,

21:04.880 --> 21:07.880
det der å hjelpe elevene oppdage når de lykkes,

21:07.880 --> 21:12.880
når de fikk noe til, og hva de gjorde når de lyktes.

21:13.880 --> 21:16.880
Det er jo kjernen i en læringsfremmende tilbakemelding.

21:16.880 --> 21:19.880
I stedet for å si bra jobba, eller så god du var,

21:19.880 --> 21:23.880
så synliggjør du sammenhengen mellom en framgangsmåte

21:23.880 --> 21:24.880
og et resultat.

21:24.880 --> 21:28.880
Du synliggjør hva du gjorde når du fikk det til.

21:28.880 --> 21:30.880
Det fungerer mye bedre for elevene.

21:30.880 --> 21:33.880
Det gir dem en mulighet til å gjenta suksessen.

21:33.880 --> 21:36.880
I motsetning til hvis du sa flott eller bra,

21:36.880 --> 21:39.880
og de ikke helt lærte merke til hva de gjorde for noe.

21:39.880 --> 21:43.880

Så det å synliggjøre den sammenhengen hjelper elevene

21:43.880 --> 21:46.880

å kunne gjenta suksessen og få det til en annen gang.

21:46.880 --> 21:50.880

Også er det dette med å gi tilbakemeldinger underveis.

21:50.880 --> 21:54.880

Hvis jeg tenker på skriveopplæring,

21:54.880 --> 21:58.880

så snakker man gjerne om prosessorientert skriveopplæring.

21:58.880 --> 22:01.880

I stedet for at elevene skriver ferdig en tekst,

22:01.880 --> 22:05.880

leverer de til læreren, og får en tilbakemelding,

22:05.880 --> 22:08.880

så får man tilbakemelding underveis i skriveprosessen.

22:08.880 --> 22:12.880

Når du gjør det, får du muligheten til å rette opp ting underveis.

22:12.880 --> 22:16.880

Med det øker sannsynligheten for en mestringsopplevelse.

22:16.880 --> 22:23.880

Det at læreren faktisk tar seg tid til å gi deg tilbakemeldinger,

22:23.880 --> 22:25.880

som gjør at du kan forbedre arbeidet ditt,

22:25.880 --> 22:27.880

at du skjønner at hvis du gjør dette, så blir det bedre,

22:27.880 --> 22:30.880

og på den måten kan du forbedre arbeidet ditt,

22:30.880 --> 22:33.880

da blir du både tatt på alvor av læreren,

22:33.880 --> 22:35.880

og du får konkrete verktøy,

22:35.880 --> 22:39.880

og du får en mulighet for å oppleve mestring.

22:39.880 --> 22:42.880

Det er masse læreren skal tenke på her.

22:42.880 --> 22:45.880

Ja, det er mye å tenke på, og som jeg har sagt tidligere,

22:45.880 --> 22:47.880
selv om det er mange kjente ting,

22:47.880 --> 22:51.880
så er det de eksemplene jeg nevnte nå ikke nytt for noen lærere.

22:51.880 --> 22:54.880
Det nye er på en måte måten vi setter det sammen på,

22:54.880 --> 22:58.880
og måten vi knytter det til hvordan det vekker elevenes engasjement på.

22:58.880 --> 23:01.880
Og så er det samarbeidskomponenten.

23:01.880 --> 23:03.880
Det å legge til rette for sosialt engasjement,

23:03.880 --> 23:08.880
der man jobber sammen og diskuterer tekster sammen,

23:08.880 --> 23:12.880
utforsker problemer sammen, som er et viktig poeng.

23:12.880 --> 23:15.880
Og da får du jo den tilhørighets...

23:15.880 --> 23:17.880
Ja, akkurat.

23:17.880 --> 23:22.880
Så både det sosiale og det faglige på en måte.

23:22.880 --> 23:24.880
Men det er en felle å gå i her. Alle har jo,

23:24.880 --> 23:28.880
jeg tror de fleste av oss i hvert fall som er på min alder,

23:28.880 --> 23:30.880
som jo er 50-pluss,

23:30.880 --> 23:34.880
har erfaringer med samarbeidsprosjekter på skolen,

23:34.880 --> 23:36.880
eller det å jobbe med gruppearbeid,

23:36.880 --> 23:39.880
der det egentlig er en som gjør alt.

23:39.880 --> 23:41.880
Det er nok mange som kan kjenne seg igjen i det.

23:41.880 --> 23:44.880
Så enten var man den som satt og ventet litt,

23:44.880 --> 23:46.880
og til syvende og siste bare gjorde det selv,

23:46.880 --> 23:49.880
eller var den som lente seg litt tilbake

23:49.880 --> 23:53.880
og ventet på at noen andre skulle ta ansvar og løse oppgaven.

23:53.880 --> 23:56.880
Så nøkkelen her er for eksempel å gi elevene litt ulike roller

23:56.880 --> 23:59.880
eller oppgaver inn i et sånt type samarbeid.

23:59.880 --> 24:02.880
Har du løst gruppearbeidsproblemet?

24:02.880 --> 24:06.880
Her lener jeg meg på tidligere tenkere.

24:06.880 --> 24:10.880
Du må lage en egen podcast om gruppearbeid.

24:10.880 --> 24:14.880
Det å tenke grundig gjennom hvordan jeg kan legge til rette

24:14.880 --> 24:16.880
for at dette samarbeidet kan fungere,

24:16.880 --> 24:20.880
enten gjennom å gi de ulike oppgaver eller roller inn i samarbeidet,

24:20.880 --> 24:22.880
eller ansvar for ulike deler av prosessen,

24:22.880 --> 24:25.880
eller i alle fall hjelpe elevene å lage rammer

24:25.880 --> 24:28.880
som gjør at det kan bli et fruktbart samarbeid.

24:29.880 --> 24:33.880
Det begynner å demre litt for meg nå vi har snakket mye om dette.

24:33.880 --> 24:37.880
Å ane konturene av hvordan ting henger sammen,

24:37.880 --> 24:40.880
så regner jeg nesten med at de som lytter er

24:40.880 --> 24:43.880
litt mer kjapp i oppfattelsen enn meg.

24:43.880 --> 24:47.880
Jeg tror ikke det er sånn at vi kan snakke om det en gang

24:47.880 --> 24:49.880
og så, å ja, det var det.

24:49.880 --> 24:52.880
Fordi at det ganske, selv om det er noen enkle ting,

24:52.880 --> 24:54.880
så er det også noen mer komplekse sammenhenger,

24:54.880 --> 24:57.880
og vi trekker sammen mye teori, egentlig.

24:58.880 --> 25:01.880
Og faktisk så tenker jeg at for å legge til rette

25:01.880 --> 25:03.880
for engasjerende undervisning,

25:03.880 --> 25:06.880
så trenger vi å bruke ulike teorier som de fleste.

25:06.880 --> 25:08.880
Alle lærere har vært borte i alle,

25:08.880 --> 25:12.880
når de jobbet, altså når en var på lærerutdanningen,

25:12.880 --> 25:15.880
og blitt introdusert for kognitiv teori,

25:15.880 --> 25:18.880
og sosio-kulturell teori, og motivasjonsteori,

25:18.880 --> 25:22.880
men veldig ofte presentert som isolerte ting.

25:22.880 --> 25:25.880
Men hvis vi skal legge til rette for engasjerende undervisning,

25:25.880 --> 25:27.880
så må vi trekke sammen disse teoriene,

25:27.880 --> 25:32.880
for vi trenger kognitiv teori for å forstå hva lesferdighet er,

25:32.880 --> 25:34.880
hvordan den utvikler seg,

25:34.880 --> 25:36.880
så trenger vi motivasjonsteori for å forstå

25:36.880 --> 25:39.880
hva som kan motivere elevene til å engasjere seg,

25:39.880 --> 25:42.880
og så trenger vi sosio-kulturell teori,

25:42.880 --> 25:44.880
og sosio-kognitiv teori for å forstå

25:44.880 --> 25:47.880
hvordan det som skjer i klasserommet påvirker elevene.

25:47.880 --> 25:49.880
Så vi trenger alle disse tilgangene,

25:49.880 --> 25:51.880
og så trenger vi teorier om tekst,

25:51.880 --> 25:53.880
for å skjønne hva ulike tekster byr på,

25:53.880 --> 25:57.880
og hva slags utfordringer de byr elevene på.

25:57.880 --> 26:01.880
Og så må vi tenke at dette ikke er ting som står i motsetning til hverandre.

26:01.880 --> 26:04.880
Det er ikke sånn at enten er du opptatt av kognitiv teori

26:04.880 --> 26:06.880
eller sosio-kulturell teori.

26:06.880 --> 26:09.880
Her bruker vi alle disse tilgangene for å prøve å forstå

26:09.880 --> 26:12.880
hvordan vi kan engasjere elevene,

26:12.880 --> 26:14.880
og vi trenger de ulike tilgangene faktisk

26:14.880 --> 26:17.880
for å komme til kjernen av hva engasjement handler om.

26:17.880 --> 26:20.880
Og så er det jo sånn at de som hører på dette,

26:20.880 --> 26:22.880
og blir mer nysgjerrig,

26:22.880 --> 26:27.880
det er jo et vell av materiale å boltre seg i selvfølgelig.

26:27.880 --> 26:31.880
Det er masse informasjon og kilder til kunnskap.

26:31.880 --> 26:34.880
På våre nettsider har vi jo en del, Engasjerprosjektet.

26:34.880 --> 26:37.880
Det kommer jo ting derfra etterhvert.

26:37.880 --> 26:42.880

Og så må dere jo bare, eller du som hører da,

26:42.880 --> 26:44.880

bare stille spørsmål til oss.

26:44.880 --> 26:47.880

Send inn til lesesenteret at uis.no

26:47.880 --> 26:50.880

eller send oss en melding på lesesenterets Facebook.

26:50.880 --> 26:55.880

Ja, for nå har vi gjennom disse tre første episodene,

26:55.880 --> 27:00.880

så har vi prøvd å tegne opp et litt sånn stort sammenhengende bilde

27:00.880 --> 27:03.880

av begrepet, og hva som påvirker engasjement,

27:03.880 --> 27:07.880

og hva det egentlig er, og hva man kan gjøre for å fremme det.

27:07.880 --> 27:10.880

Så vi har prøvd å gi et litt generelt bilde.

27:10.880 --> 27:13.880

Og når vi nå går videre i de neste episodene,

27:13.880 --> 27:15.880

så skal vi jo inn på masse konkrete eksempler.

27:15.880 --> 27:18.880

Ja, så det kommer til å bli tydeligere etter hvert.

27:18.880 --> 27:21.880

Ja, og det kommer til å bli tydeligere hvordan dette ser ut i klasserommet.

27:21.880 --> 27:25.880

Hvordan du kan planlegge det, gjenkjenne det, legge til rette for det.

27:25.880 --> 27:28.880

Vi har mange kjekke gjester å by på. Jeg gleder meg skikkelig.

27:28.880 --> 27:32.880

Ja, og eksempler både fra barnetrinnet eller fra begynneropplæringen,

27:32.880 --> 27:35.880

eksempler fra mellomtrinnet, eksempler fra ungdomstrinnet,

27:35.880 --> 27:38.880

eksempler fra lesing, fra skriving.

27:38.880 --> 27:39.880

Ulike fag.

27:39.880 --> 27:41.880

Ulike fag, absolutt.

27:41.880 --> 27:44.880

Tusen takk for at du har hørt på i dag.

27:44.880 --> 27:48.880

Har du noen kollegaer som du tenker at dette må flere høre på,

27:48.880 --> 27:51.880

tips dem gjerne om dem, og abonner på podkasten,

27:51.880 --> 27:56.880

så får du et pling på appen din når det kommer nye episoder.

27:56.880 --> 27:57.880

Takk for i dag, Oddny.

27:57.880 --> 27:58.880

Takk for i dag.